

23.-27.11. 2020

KŮRA

- Každý strom má jiný tvar koruny, jiné listy a plody a také kůru. Některá je hodně rozpraskaná s hlubokými rýhami, jiná dělá očka nebo podélně proužkuje, některá má šupiny.
- Vezmi si obyčejnou tužku č. 1 a **zkus odpozorovat kůru**. Bude stačit formát A4 – tužku neroztírej, ale měň při prokreslování přítlak. Tak dostaneš různé odstíny šedé až černou. Nejsvětlejší části kůry zůstanou jako bílá místa. Vyber si zde nebo si nějakou můžeš sám nafotit.

LETOKRUHY

- Stáří stromů poznáme z řezu – na pařezu můžeme vidět letokruhy – něco jako soustředné kružnice. Co kruh, to jeden rok. Jsou-li mezery mezi čarami delší, měl strom dobré podmínky a hodně narostl. Jestliže bylo sucho, utlačoval ho jiný strom... jsou rozestupy malé.
- Pro inspiraci se podívej na přiložené Čtení z pařezu. **Zkus nakreslit letokruhy**, měň rozestupy čar. **Vymysli také příběh stromu** – několik míst označ nebo z nich veď čáru, ke které připíšeš nebo nakreslíš, co se ten rok se stromem nebo v jeho okolí stalo.

Během života strom neroste jen od výšky, ale také do šířky. To proto, že každý rok pod jeho kůrou přibývá nová tenká vrstva dřeviny. U mnoha druhů rostoucích v mírném pásmu je dřevo přirůstající na jaře světlejší, kdežto to, co přibývá na podzim, zase tmavší. Proto jsou na řezu skáceného kmene takového stromu dobře patrné tzv. letokruhy. Každý se skládá ze světlejší a tmavší části. Jeden letokruh odpovídá jednomu roku, stačí je tudíž spočítat, a dozvíme se, jak byl strom starý v době, kdy ho porazili.

Čtení z pařezu

Z pařezu lze poznat životní příběh stromu. Když spočítáš kruhy mizních kanálků od středu k obvodu, dozvíš se, kolik let strom rostl, než byl poražen. Proto se těmto kruhům říká letokruhy.

Tento strom byl poražen ve stáří 82 let (napočítáš 82 letokruhů).

① Tuto větev ztratil ve 22 letech.

② Když mu bylo 25 let, traktor jedoucí kolem mu sedřel část kůry. Trvalo 8 let, než se rána zacelila.

③ Vzdálenost mezi letokruhy se zmenšila; růst stromu se zpomalil, protože ho utlačovaly sousední stromy.

④ Když sousední stromy padly, začal strom přirůstat opět normálně.

A je třeba přiznat, že některé stromy se dožily opravdu úctyhodného věku. Zvláště působivě vypadá řez kmenem sekvojovců obrovských – mají v průměru několik metrů a tisíce letokruhů. Nejstarší strom tohoto druhu rostl v kalifornských horách Sierra Nevada a posmrtně získal nepříliš důstojné jméno CBR26. Když ho roku 1900 porazili, byl starý přinejmenším 3266 let. Znamená to, že ze semene vyklíčil někdy na přelomu doby bronzové a železné, když se lidé na opačném břehu oceánu teprve učili vyrábět ocel, z níž jednou vzejdou pily a sekery kalifornských dřevorubců.

Dřevo je tvořeno nesčetnými drobnými kanálky vedoucími mízu. Každým rokem k dosavadním cévám přibude jedna nová vrstva. Staré cévy, které ztratily funkčnost, se uzavírají a ztvrdnou, čímž kmeni dodávají pevnost.

